

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik

1. Indledning

Alle borgere i Varde Kommune skal have mulighed for at leve et godt liv med høj livskvalitet – også når de lever med et handicap, en psykisk sygdom eller forskellige grader af udsathed. Borgerne inden for de tre områder har det tilfælles, at de oplever barrierer i forhold til at indgå i samfundslivet som resultat af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, hjemløshed, misbrug af alkohol og/eller andre rusmidler m.v. Det er Varde Kommunes mål i samarbejde med det omgivende samfund at minimere disse barrierer, så de berørte borgere får mulighed for at indgå i samfundslivet på lige fod med alle andre. Det kræver involvering fra både politikere, medarbejdere og kommunens borgere – vi har alle et ansvar for, at det lykkes.

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken er blevet til bl.a. på baggrund af en række kvalitative interview med borgere fra målgruppen¹. Interviewpersonerne er lige så forskellige som alle andre og har derfor lige så forskellige ønsker og behov. Der er dog en gennemgående opfattelse af det gode liv som et aktivt liv, hvor borgeren har gode relationer til familie, personale og andre. Denne opfattelse ses afspejlet i nærværende politik seks målsætninger.

1.1 Vision for området

Varde Kommune arbejder kontinuerligt på at sikre borgere med handicap, sindslidelse og/eller forskellige grader af udsathed gode muligheder for at leve, bo, uddanne sig og arbejde på lige fod med andre borgere og altid under hensyn til borgernes egne drømme og ressourcer – ud fra visionen:

Mennesket før handicappet, sindslidelsen eller graden af udsathed.

1.2 Afgrænsning af politikområdet

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik er en af Varde Kommunes overordnede, tværgående politikker og har en lang række snitflader til de øvrige. Det gælder fx Politik for Børn og Unge, Politik for Erhverv og Beskæftigelse samt Sundhedspolitik, som sætter specielt fokus på temaerne *mental sundhed* og *lighed i sundhed*.

¹ Flere end 40 mennesker i alle aldre med forskellige handicap, psykiske lidelser og grader af udsathed er blevet interviewet. Interviewene er foretaget af den samme person, har alle været kvalitative og taget udgangspunkt i den samme interviewguide med fokus på det gode liv og på det, der kan gøre det svært at leve et godt liv.

1.3 Målgruppe

Politikken gælder og gavner borgere i alle aldre med handicap, sindslidelse eller forskellige grader af udsathed. Nedenfor ses definitioner af de tre områder:

1. Handicap

Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

(FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap, artikel 1)

2. Psykiatri

Sindslidelse² er en psykisk funktionsnedsættelse, der er kendetegnet ved forstyrrelser i adfærd og tanke-, følelses-, stemnings- og fantasilivet.

(Socialstyrelsens begrebsdatabase)

3. Udsatte

Man kan opfatte begrebet socialt udsatte som rummende flere forskellige grader af udsathed. Det rummer mennesker, som er i risiko for at *blive* udsatte, mennesker som *er* udsatte, og mennesker som er socialt *udstødte*.

At være socialt udsat vil sige at være udsat for samfundsmæssig stigmatisering, diskrimination, uforståenhed og i visse tilfælde foragt.

(Socialpolitisk grundlag for Rådet for Socialt Udsatte)

2. Målsætninger

Mennesker er forskellige, og handicap, sindslidelser og grader af udsathed er forskellige. Det samme gælder ønsker, behov og muligheder for selv at træffe valg. Det bærende princip i Varde Kommunes indsatser skal altid være respekt for det enkelte menneskes værdighed, herunder inddragelse af borgeren i højest mulige grad.

I perioden 2015-2018 vil Varde Byråd have særligt fokus på følgende politiske målsætninger:

- **Tilgængelighed og sammenhæng**

Varde Kommunes tilbud skal være tilgængelige for den enkelte borger, både fysisk og digitalt. Det vil sige, at de fysiske rammer skal give mulighed for deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre, og at information på fx kommunens hjemmeside skal være letforståelig og -tilgængelig. Indsatserne over for borgeren skal opleves som helhedsorienterede og sammenhængende, også selvom den udføres af flere afdelinger eller på tværs af sektorer (fx region og kommune).

- **Dagtilbud, skole, beskæftigelse og uddannelse**

Borgere med handicap, sindslidelse eller forskellige grader af udsathed skal have adgang til dagtilbud, skole, beskæftigelse og uddannelse med samme kvalitet som alle andre.

² Under betegnelsen sindslidelse indgår både borgere med og uden diagnose.

Varde Kommune vil selv tage ansvar for at skabe arbejdspladser til disse borgergrupper.

- **Bolig og hjemmeliv**

Handicappede, sindslidende og udsatte skal have tilbud om boliger med fleksibel støtte tilpasset den enkeltes behov og ønsker. Boligen skal respekteres som et menneskes *hjem*.

- **Fritid, idræt og kultur**

Varde Kommune sikrer i samarbejde med det lokale foreningsliv, at alle borgere så vidt muligt kan deltage i almene fritids-, idræts- og kulturaktiviteter, og at der tilrettelægges aktiviteter specielt for målgruppen.

- **Forebyggelse og tidlig indsats**

Handicappede, sindslidende og udsatte har indimellem brug for lidt ekstra hjælp til at deltage i fx tilbud på sundhedsområdet. Varde Kommune vil gøre en ekstra indsats for at være opsøgende, når det gælder disse målgrupper.

- **Sociale relationer**

Varde Kommune vil samarbejde med omgivelserne om at understøtte trivsel og relationer på borgernes præmisser. Varde Kommune medvirker til at etablere netværksgrupper både for målgrupperne og pårørende, således at der skabes relationer, viden og venskaber.

- **Velfærdsteknologi**

Der sættes fokus på velfærdsteknologi³ som en tværgående målsætning med henblik på at leve op til visionen og de fem ovennævnte målsætninger.

For at omsætte de politiske målsætninger til handling udarbejdes strategier for henholdsvis handicap-, psykiatri- og udsatteområdet. Heri beskrives de enkelte indsatsområder, og der opstilles konkrete succeskriterier og mål. Desuden udarbejdes et værdipapir for Varde Kommunes møde med borgeren.

³ Velfærdsteknologi er brugerorienterede teknologier, som bidrager til øget tryghed, sikkerhed, social deltagelse, mobilitet samt fysisk og kulturel aktivitet, og som styrker den enkelte borgers mestring af hverdagen til trods for social, psykisk og/eller fysisk nedsat funktionsevne. Konkrete eksempler kan være rengørings- og spiserobotter, integrerede alarmer og sociale robotter.